

Titel: Overlay til Grænsebørn

Tema: Kortprosa tekstproduktion
Fag: Dansk
Målgruppe: 5.-10.kl.

Data om læremidlet:

Bog/e-bog: Bent Haller, Rosinante og Co, 2008

Overlayet til Grænsebørn handler om en skriveproces, hvor eleverne først læser og analyserer en række tekster fra antologien og derefter selv producerer en tekst, som ville kunne indgå i antologien. Ideerne i overlayet kan sagtens anvendes i arbejdet med den analoge udgave af bogen.

Faglig relevans/kompetenceområder

Overlayet til Grænsebørn kobler danskfagets receptive og produktive side ved at lade eleverne læse og analysere en række af kortprosateksterne for derefter at producere en tekst i samme genre og med samme særlige kendetegn. Der er dermed både tale om fokus på fortolkning og fremstilling.

Ideer til undervisningen

Der er tænkt en tredeling i arbejdet med værket, således at eleverne læser første del af overlayet før, det næste under og det sidste ved afslutningen af læsningen af hele eller dele af antologien. Du kan som lærer beslutte, om eleverne skal læse alle kortprosatekster, et udvalg, som du beslutter eller tekster, som de selv udvælger.

Første del af overlay "Før læsning" har denne ordlyd:

Nu skal du i gang med at læse kortprosatekster skrevet af Bent Haller. Teksterne er korte og alle skrevet efter samme opskrift. Det er din første opgave aflure opskriften.

1. Udvælg 3-5 kortprosatekster fra samlingen og læs dem.
2. Find næste overlay i slutningen af bogen.

Eleverne løser som udgangspunkt denne opgave alene, men du kan også vælge at læse op eller lade par læse op for hinanden.

Anden del af overlay "Under læsning" har denne ordlyd:

Nu skal I samarbejde om at finde Bent Hallers opskrift på kortprosatekster til Grænsebørn

1. Diskuter i par eller grupper, hvilke sproglige og indholdsmæssige elementer, der går igen i alle kortprosateksten. Et eksempel er: Alle tekster handler om børn i svære situationer. Alle tekster har en 3. personsfortæller, der er barn eller ung.

Vend gerne tilbage og undersøg teksterne nøjere.

2. Skriv fx jeres ideer som et mindmap eller på post its, så I kan sortere kendetegn fra teksterne i det, der gælder for nogle, og det der gælder for alle tekster.

Læs gerne et par ekstra af teksterne for at tjekke, at jeres kendetegn gælder for alle.

3. Læg jer til slut i hele klassen fast på maksimalt 10 kendetegn, som passer med en opskrift for alle de tekster, I har læst fra Grænsebørn.

Find det næste overlay nederst på denne side.

Eleverne løser denne opgave i samarbejde for at få så mange perspektiver med som muligt. Lav en opsamling på klassen, hvor I bliver enige om de 10 kendetegn, som I vil have fokus på. Kendetegnene skal fungere som kriterier for den tekstproduktion, som afslutter forløbet.

Tredje del af overlay: Efter læsningen har denne ordlyd:

Nu er det jeres tur til at skrive kortprosa.

I skal anvende den opskrift, I har opdaget ved at læse Bent Hallers kortprosatekster. Tænk på det sådan, at den tekst I skriver skal kunne være med i bogen, uden at nogen opdager, at det faktisk ikke er Bent Haller, der har skrevet den.

Opgaven er:

- Skriv en kortprosatekst, som passer ind i bogen.
- Målgruppen er læsere af Grænsebørn.
- Afsender er dig som en wannabe-Bent Haller.
- Du bestemmer handlingen, men børn i en svær situation er et must. (Start evt. i klassen med en brainstorm over, hvad der kan gøre et børneliv svært, for at få den gode ide)
- Du skal skrive kortprosateksten, så den passer med de 10 punkter, I blev enige om i klassen.

Undervejs i skriveprocessen skal I bytte tekster med en eller to fra klassen. Læs teksterne og giv feedback ud fra de 10 punkter. Hvor mange af dem er tydelige i teksten? Hvordan kan eventuelt manglende punkter tilføjes?

Afslut med at læse alle kortprosateksterne op for hinanden i klassen.

Vi anbefaler, at eleverne indholdsmæssigt hjælpes i gang via en plenumsnak om, hvordan børn og unge kan være i udsatte positioner. Indlæg mindst et feedbackloop undervejs i skriveprocessen. Lad primært eleverne skrive i undervisningen.

Supplerende materialer

Finder du teksterne i Grænsebørn for komplekse til din 5. eller 6. klasse, så kan præcis samme forløb anvendes til Bent Hallers kortprosatekster i antologien At blive set, der henvender sig til mellemtrinnsbørn.

Den findes også som e-bog.

<https://ucl.mitcfu.dk/CFUEBOG1113876>

Ønsker du at gå dybere ind i analysen af kortprosatteksterne kan du hente inspiration i Kortprosa fra serien Dansk i dybden.

<https://ucl.mitcfu.dk/50635112>

Bemærk også, at der findes en litteraturliste til Grænsebørn. Den kan understøtte arbejdet med den fortolkningsmæssige side af arbejdet med teksterne.

<https://ucl.mitcfu.dk/90027045>